

BĂ-LĂ-IOA-RA!

Toamna anului 1983. În timp ce întreaga țară se pregătește pentru alegerile „democratice” din luna noiembrie pentru Consiliile Locale, speologii de la Cristal Timișoara se pregătesc să exploreze câteva zone mai puțin cunoscute. Marți seara, la ședința săptămânală ce avea loc la Casa Tineretului s-au format trei echipe, într-una din aflându-mă și eu.

Profitând de toamna secetoasă, am hotărât să intrăm în Peștera cu Apă din Cheile Gârliștei, peșteră care putea fi vizitată până la capăt doar după luni bune de secetă, în rest fiind străbătută de un curs de apă, mai mult sau mai puțin năvalnic, ce se rostogolea din adâncurile muntelui direct în adâncurile Cheilor, unindu-se cu apa Gârliștei, care la rândul ei avea să-și unească drumul cu cel al Carasului.

Alegerile ce aveau să aibe loc duminică ne-au cam încurcat socotelile pentru că prezența la vot era mai mult sau mai puțin obligatorie. Deși legea nu prevedea clar obligativitatea de a alege, ceea ce se întâmpla în umbra legii era mult mai grav: puteai avea parte de tot felul de „cadouri” la școală, la locul de muncă sau dacă erai ghinionist chiar la miliție. O ștampilă lipsă în buletinul de identitate însemna întotdeauna o carte de vizită „pătată”.

Am citit cu atenție legea pentru a-mi cunoaște obligațiile precum și felul în care mă pot fofila de ele. Așa am aflat că pot vota și în altă localitate decât cea de domiciliu, cu condiția să prezint o adeverință de alegător pe care urma să o primesc de la circa de votare la care eram arondat.

M-am prezentat la respectiva circă de votare de joi, dar bineninteles că nu era nimeni să-mi dea adeverința cerută. Mi s-a sugerat să revin sâmbătă după-masă. Ei, iaca! Sâmbătă după-masă aveam să fiu deja hăt, departe!

Așa că am citit legea mai departe. În cazuri speciale se putea vota în altă localitate chiar și fără respectiva țidulă. În lege era specificat și ce înseamnă „cazuri speciale”: urgențe medicale, decese și altele, așa că mi-am zis că ne încadrăm de minune în paragraful „și altele”; e drept că pentru a vota trebuia cerută aprobarea Președintelui Secției de Votare, dar asta era deja treaba altora. Până la urmă intenția contează. Am avut grijă să rețin exact articolele și textele respective, pentru orice eventualitate și tare bine am făcut, după cum se va vedea mai departe.

Plecarea a fost fixată pentru vineri seara pe la ora 11, înspre Reșița; la Berzovia urma să schimbăm trenul spre Oravița, iar din Oravița aveam o legătură spre Anina; acest ultim tren urma să ne lase în halta Gârliște, de unde Cheile Gârliștei erau la picioarele noastre!

Cum bine se știe, socoteala de-acasă nu se potrivește cu cea din târg: dacă prima treime a călătoriei noastre am beneficiat de o gazdă primitoare (a se înțelege un naș „primitor”), odată urcați în trenul de Oravița datele problemei s-au schimbat radical. Un naș morocănos și pretențios ne-a cerut imperativ „biletele la control” la adăpostul întunericului care domnea în trenul cu pricina. Când a aflat că n-avem bilete, a început să urle de parcă în viața lui n-a mai văzut blatisti. Curând aveam să ne dăm seama care era supărarea lui: de ce nu l-am rugat înainte de a urca în tren? Cine a mai pomenit așa ceva? Să urci în tren fără să-i ceri lui voie? Ce, era trenul tăticilor noștri? Păi nici a lu’ tac-su n-o fost! În fine, dacă nu-s bilete îs bune și buletinele. Un bun prilej pentru a face cunoștință cu cei patru blatisti:

Nașul (deschizând unul dintre buletine la pagina cu poza): cine-i Budinciuc Ion?

Budi: (cu lanterna nașului în ochi): Eu.

Nașul (deschizând alt buletin la pagina cu poza): cine-i Stanciu Rodica?

Rodica: (cu lanterna nașului în ochi): Eu.

Nașul (deschizând alt buletin la pagina cu poza): cine-i Petrescu Flavius?

Flavius: (cu lanterna nașului în ochi): Eu.

Nașul (deschizând alt buletin la pagina cu poza): cine-i Florea Olie Olieu... werer... er?

Eu: (cu lanterna nașului în ochi): Oliver. Eu.

Nașul: „Astea rămân la mine”.

Și s-a dus pierzându-se în noapte, cu buletinele noastre cu tot.

Până la Oravița trenul făcea vreo două ore, așa că am încercat să închidem ochii, să ne odihnim cât de cât. Din nou socoteala de-acasă avea greșeli grave de calcul, chiar foarte grave. Nici n-a dispărut bine nașul că altă lanternă, de data asta și mai agresivă s-a înfipt în ochii noștri: în spatele lanternei am deslușit uniforme verzi ale grănicerilor care scanau trenul ce urma să treacă la doar doi kilometri de granița cu Yugoslavia! Odată cu apariția grănicerilor, nu se știe prin ce minune, în compartimentul nostru s-a aprins și un bec chior! Ghiciți ce le lipsea grănicerilor?

- Buletinele!

- N-avem!

- Cum n-aveți?

- Îs la nașu’.

- De ce-s buletinele la nașu’?

- Că n-avem bilete.

- De ce n-aveți bilete?

- Că facem blatu’, de aia!

În sfârșit băieții au înțeles. Caporalul, răsfoind un carnețel a continuat interogatoriul:

- De unde sunteți?

- Din Timișoara.

- Toți din Timișoara?

- Eu sunt din Deva. La Timișoara sunt studentă, zice Rodica.

- Și unde ați plecat așa echipați cu rucsacii ăștia?

- În cheile Gârliștei. Noi suntem speologi.

- Hai mă... speologi... las’ că știm noi. Puteți dovedi că vi-s speologi?!

- Dă, eu sunt șeful clubului, zice Budi. Cred că am la mine ceva, stați că vă arăt imediat.

Scoate Budi jumătate de rucsac: potol, primus, lanterne, lămpi de carbid, țoale... apoi descoperă triumfător un dosar plic. Desface dosarul și caută ceva, o hârtie, care să ateste că suntem speologi. Din maldărul de hârtii, sar în ochi niște hărți. Grănicerii cască ochii și se reped la hărți.

- Aha, aveți și hărți cu voi? E clar, gata, nu mai caută, ne-am lămurit!

- Asta-i o hartă din Apuseni se apară Budi. Aici e zonă carstică de la Cetățile Ponorului. Uite, scrie aici. Îs Apusenii...

Între timp Budi caută o anumită hârtie, o adresă de la BTT, care era sponsorul nostru, care sună cam așa: „Către autoritățile locale, bla, bla, bla... În consecință vă rugăm să acordați membrilor Clubului de Speologie CRISTAL TIMIȘOARA sprijinul necesar, bla, bla, bla...”. Cândva am primit și eu o asemenea adresă, cu antet, ștampila și număr de înregistrare. Ne-ar fi prins bine, probabil, dar din mormanul de maculatură cărat Budi, valoroase erau doar hărțile, care acum însă ne-au făcut numai rău. Și-o scris caporalul ceva în carnet, a stins lumina și s-au cărat.

N-are rost să spun că ne-a trecut somnul. Am evaluat situația între optimism dezământat (Budi) și pesimism realist (restul). Eu mi-am amintit de pățania lui Mishu (a nu se confunda cu Mishike!), care a făcut pârnaie după o aventură similară. Numa’ că el cu încă unul chiar au trecut dincolo, la sârbi, după care au luat ca reper o lumină care s-a dovedit a fi felinarul din gara Foieni. Fără să știe au trecut granița înapoi. I-au prins, i-au caftit, i-au închis. Norocul a fost că a dat Ceașcă un decret de grațiere cu nu-știu-ce ocazie și au scăpat după câteva luni. Eu făceam calcule să văd ce aniversare comunistă l-ar putea îmboldi pe Ceașca să dea un decret în următoarele luni... dar nu mi-a venit nici o idee, de aici și pesimismul care de regulă mă ocolește. Acum însă era inevitabil.

Șontâc-șontâc, trenul se apropie de Oravița. Deodată ușa se deschide și apare nașul cu buletinele, făcându-ne morală, că nu așa se face, că dacă era cineva prin tren putea să-i facă necazuri. Cu o mână Budi voia să-i dea banii, cu cealaltă să recupereze buletinele. Când colo, din spatele nașului se aude vocea fermă a caporalului:

- Astea le iau eu. Voi veniți cu mine la Comandament.

Liniște. Ne-am luat rucsacii în spinare, am coborât din tren, fiecare cu gândurile sale mai mult sau mai puțin sinistre. În fața vagonului ne așteptau alți 3 soldați cu mitralierele la vedere.

- Îi ducem la Comandament! A sunat ordinul caporalului. Hai, pe aici!

Mergem noi ce mergem pe străduțele înguste și întunecate ale Oraviței. La un moment dat, mi se dezleagă limba și îi zic caporalului:

- Vezi că peste două ore avem tren către Anina. Nu vreau să-l pierdem.

- Nici o grijă, ajungem imediat, răspunse destul de binevoitor caporalul. N-aveți cum să-l pierdeți.

Și-am mai mers un sfert de oră... doi soldat în spatele nostru, caporalul alături de noi și încă un soldat în față noastră. În sfârșit, din negura nopții se ridică niște ziduri mărețe prevăzute cu o poartă uriașă de lemn placată cu benzi de oțel. Alături, o clădire întunecată cu aspect de închisoare. Deasupra porții scria pe o tablă: MINISTERUL APĂRĂRII. COMANDAMENTUL DE GRĂNICERI ORAVIȚA.

Care va să zică am ajuns. M-am uitat la ceas și mi-am dat seama că dacă stăm mai mult de 30 minute nu mai prindem trenul de Anina. Asta era oricum cea mai mică grijă a noastră în acele momente.

Între timp au început formalitățile de deschidere a uriașei porți. Caporalul a bătut într-un anume fel în poartă iar de dincolo cineva i-a răspuns prin viu grai:

- Parola!

- *****

Cel de dincolo însă n-a fost mulțumit, așa că i-a zis s-o repete. Caporalul i-o repetă la fel de discret. Dar al de dincolo tot n-a fost mulțumit. Caporalul o mai repetă odată, de data asta atât de tare încât am auzit-o și noi! Dar nu v-o spun, pentru că deși n-am făcut armata, știu să păstrez un secret militar, fiindcă un secret militar poate salva mii de vieți, este? Eu aș fi fost mulțumit să le salvez măcar pe ale noastre...!

Ei bine, sunt sigur că al dinăuntru n-ar fi trecut examenul ORL dacă era făcut la modul serios. N-a auzit nici acum parola: "BĂL...", pardon am uita că am de păstrat un secret militar. Furios, caporalul a urlat de s-a auzit până în capătul celălalt al străzii: „BĂ-LĂ-IOA-RAAAA”!!!

Eh, acum că s-a trezit toată strada, n-are rost să mai ascund secretul parolei: ~~bălăioara~~ (dar în șoaptă!) În sfârșit, de dincolo s-au auzit tot felul de zgomote ciudate, după care, uriașa poartă s-a căscat atât cât putea intra un șir oameni. Unul din soldați a intrat primul, apoi s-a întors cu fața spre noi. Din flancuri, alți doi militari ne arătau calea cu țevile mitralierelor; caporalul ne îndemna din spate să ne mișcăm mai repede. În câteva secunde cu toții am ajuns în curtea Comandamentului unde am fost luați în primire de alți doi militari. În spatele nostru, uriașa poartă de lemn placată cu benzi de oțel s-a închis cu un zgomot sinistru.

SFÂRȘITUL PRIMEI PĂRȚI

INTEROGATORIUL

Rezumatul părții întâi:

Patru membrii ai clubului Cristal sunt luați pe sus și duși la Comandamentul de Granicieri Oravița, fiind suspectați că vor s-o șteargă în Yugoslavia...

Poarta s-a închis deci cu un zgomot sinistru, dar eu eram liniștit! Aflasem parola! Speram să fie aceeași și pentru cei care vor să iasă, dacă nu, am încurcat-o!

Am străbătut curtea, apoi am intrat într-o clădire cu două etaje. După aceea am străbătut un coridor lung la capătul căruia se afla o antecameră în care am fost poftiți. Un soldat a rămas să ne păzească cu arma la piept, altul s-a dus după tovarășu' comandant. Am stat noi ce-am stat, apoi ne-am dat rucsacii jos, că erau destul de grei. Timpul trecea și tov. comandant nu mai apare. După vreun sfert de ceas, se aud pași grăbiți pe coridor. Pașii se

apropiau cu repeziciune și peste câteva clipe trece tovul pe lângă noi și fără a ne băga în seamă, intră în birou însoțit de soldatul care l-a adus.

Peste vreo două-trei minute se deschide ușa, soldatul scoate un cap roșcovan și uitându-se la Budi îi zice:

- Tu!

Fără a sta pe gânduri Budi intră în birou. Peste vreo 2 minute, Budi iese val-vârtej luându-și rucsacul, apoi intră din nou în birou. Noi aștia de afară eram cu urechile ciulite să auzim când îl caftesc pe Budi. Dar din încăpere nu se aude nimic. Trec așa vreo zece minute, ușa se deschide, același cap roșcovan apare și uitându-se la Flavius îi zice scurt:

- Tu! Cu rucsacul!

Flavius se conformează. Rodica și cu mine asteptam ca măcar pe ăsta să-l caftească. Dar nu se aude nici un geamăt, nimic. Mai trec vreo 10 minute, ușa se deschide și privirea soldatului se fixează pe Rodica:

- Tu! Cu rucsacul!

Am rămas singur cu soldatul care mă păzea. Mă uit la ceas și constat că trenul de Anina tocmai plecase. Ce frumos era să fim în el... Chiar dacă am pleca acum, tot degeaba!

Deodată ușa se deschide din nou. În loc să apară capul soldatului, cei trei, adică Budi, Flavius și Rodica ies pe picioarele lor, dar fără rucsaci. În urma lor apare capul roșcat al soldatului care mă caută cu privirea:

- Tu!

N-a mai avut rost să precizeze să-mi iau rucsacul că eu îl aveam deja pe umeri. Am intrat, tov. colonel m-a măsurat din cap până în picioare, a luat buletinul de pe masă și a trecut la interogatoriu:

- Dumneata ești Florea Oli-e-w-e-r...?

- Da, eu sunt.

- Tot din Timișoara?

- Da, tot.

- Unde mergi cu bagajul ăsta?

- Ne ducem în Cheile Gârliștei. Facem parte din Clubul de Speologie Cristal.

- Și ce mă, chiar pe frigul ăsta v-ați găsit voi să umblați prin peșteri?

- Păi în peșteră nu contează cum e temperatura afară, dar acum e peștera uscată, de aia am ales perioada asta, până nu încep ploile și zăpezile.

- Cu ce te ocupi dumneata?

- Lucrez la Electrotimis, la Timișoara.

- Și ce faci acolo?

- Programator.

- Programator, ai? Aha... e clar. Ce ai în raniță?

- Mâncare, haine, echipament...

- Scoate tot ce ai în raniță!

Scot eu sacul de dormit, haine, izoprenul, primusul, apă, vaso-dilatante, bidonașul de benzină, conserve, cizme, portofelul... nu se mai termină lista!

- Asta-i tot, zic eu când am terminat.

Neîncrăzător, tov. colonel desface gura rucsacului, își băga mâna și triumfător scoate un petec de hârtie pe care scria: 7,20.

- Asta ce-i? pune el întrebarea-cheie.

- ăsta-i prețul nou de pe conservă de fasole. Uitați pe conservă asta e lipit, de pe asta s-a dezlipit. Înainte costa 4,60, acum e 7,20.

- Bine mă, și de unde ai dumneata conserve de fasole?!

- Or băgat săptămâna trecută la aprozar la noi, am mințit eu. Că doar n-o să divulg sursa de aprovizionare cu conserve! Așa cum au militarii secretele lor, avem și noi civilii secretele noastre! Fiecare cu „bălăioara” lui!

Omul cam intrase în criză de idei... S-a dus la birou, mi-a luat buletinul în mână, l-a răsfoit, apoi m-a întrebat:

- Zici că lucrezi la Electrotimis...? Da' cum de nu ești la lucru azi?

- Păi am sâmbăta liberă.

- Da' nu în prima zi a lunii vă dă vouă sâmbăta liberă? Dumneata crezi că ne poți minți așa?

- Eu am azi sâmbăta liberă. La începutul lunii e prea mult de lucru, de aia luăm mereu a treia sâmbătă din lună.

- Eu dau telefon la voi acolo și dacă ai mințit v-a luat dracu' pe toți, ai auzit?! Spune numărul de telefon!

- Nouă șase unu trei zero doi patru zero.

Și-a scris numărul pe o bucată de hârtie și se pune să formeze! La 4 dimineața!

- Păi la ora asta răspunde numai portarul dacă n-o fi cu treabă prin secție, zic eu.

- Las' că asta nu-i treaba dumitale, se rățoiește el la mine.

Chiar, parcă n-a format opt cifre, a format mai puține... Oricum nu răspunde nimeni; închide, reia apelul și atunci am numărat numai patru cifre. Unde naiba o fi sunând, cu numai patru cifre?! Oricum nu răspunde nimeni... O fi bine, o fi rău?! Omul iar e în criză de idei... la toate buletinele, îl deschide pe al Rodicai și mă-ntreabă:

- Fata cu ce se ocupă?

- Fata e studentă parcă la electro, da' nu-s sigur.

- Cheamă-l pe ăla care a zis că-i șeful, îi zice către soldat.

Soldatul se conformează, deschide ușa, îl fixează pe Budi cu privirea și îi zice:

- Tu!

Budi intră și tov. colonel îl ia în primire:

- Unde-i studentă fata?

- Tov. colonel fata e studentă la Construcții în anul doi.

Tov. colonel zâmbește satisfăcut... Gata, ne-a prins!

- Bagă-l și pe băiat!

Soldatul deschide ușa, se uită la Flavius și îi zice:

- Tu!

Flavius intră și e întâmpinat cu aceeași întrebare:

- Unde e fata studentă?

- La Electro, răspunde Flavius.

- E clar, gândește colonelul cu voce tare, e cât se poate de clar!

- Tov. colonel, stați să vedeți, io-s șeful clubului și vă spun sigur că e la Construcții, n-are cum să fie la Electro!

Fără a-l băga în seamă, colonelul ordonă soldatului:

- Bag-o și pe fata!

Soldatul deschide ușa, se uită la Rodica și îi zice:

- Tu!

În sfârșit, după o oră suntem tuspatru din nou împreună!

- Unde ești studentă, don'șoară?

- La Electro, răspunde Rodica.

- Tov. colonel, pot să vă explic, sare Budi cu gura, prietenul ei e student la Construcții, nu-i așa Flavius? De aia am crezut că și ea e tot la construcții. Am fost sigur că-i așa, că tot timpul îi vedeam împreună!

- Păi bine don'șoară! Dumneata ai un prieten și umbli cu alții trei prin peșteri?! Ha, ha! Cum vine asta?

- Trebuia să vină și el, dar are marți parțial, de aia n-a venit, s-a scos Rodica.

Colonelul nu-și mai încăpea în piele de bucurie că ne-a prins cu minciuna. A pus mâna pe telefon, iar a format numai patru cifre, dar dincolo nu răspundea nimeni.

- Mă, voi trebuia să știți totul unul despre celalalt, tot, tot, da' veniți așa nepregătiți, voi știți ce vă așteaptă? Chiar așa, mă, să nu știți unde-i studentă fata asta?

Am simțit nevoia să preiau inițiativa:

- Tov. colonel, știu la ce vă gândiți, credeți că noi vrem să trecem la sârbi. Da' acum sincer, eu nu știu, dar din experiența dumneavoastră, dacă baș voiam să trecem granița, ne încărcam cu atâtea bagaje, cu echipament de alpinism, lopățică de infanterie și alte prostii?

Dacă voiam să trecem granița ne zgârceam la biletele de tren? Dacă voiam să trecem granița nu știam unul de altul?

Colonelul mă privea cu atenție ceea ce m-a încurajat să continui:

- Vedeti? Dacă vreți să primiți același răspuns întrebați-ne de speologie, cum se cartează o peșteră, câte puncte se dau la concurs pentru o peșteră descoperită. Păi în urmă cu trei ani clubul nostru a ocupat locul doi pe țara. Întrebați-ne câte peșteri din Catalogul Peșterilor din România au fost descoperite de noi? Vă zic io: nu știu, dar pe vreo douăzeci de pagini apare numai „Cristal Timișoara”. Da! Asta să ne întrebați, nu unde-i student unul sau altul. Ce mă-ntere pe mine unde-i studentă Rodica?!

Tov. colonel nu era pregătit pentru o asemenea ofensivă. Continua să-și încerce norocul la telefon formând câte patru cifre, dar mereu fără succes. S-a ridicat și a-nceput să măsoare încăperea cu pași mari în lung și-n lat. Deodată se oprește, străfulgerat de o ultimă întrebare câștigătoare:

- Da' voi mâine unde o să votați?

- Dacă nu am fi ajuns aici, era simplu: votam la Timișoara, că ajungeam seara la 7 și 20 și se poate vota până al 9 seara. Da' acum depinde, probabil vom vota la Gârliște.

- Da' n-aveți cum, că trebe să votați acolo unde stați, a ripostat colonelul bucuros.

- Îmi pare rău, dar conform art. 12, litera b, putem vota și în alte localități.

- Da' va trebe adevărul și voi n-aveți!

- Ba nu, conform art. 12, litera d, putem vota și fără adevărul, dar cu aprobarea șefului de secție de votare!

Șah! Tov. colonel a rămas descumpănit o clipă. Am profitat de ocazie și i-am dat lovitura decisivă:

- Tov. colonel, acum zău așa, în urmă cu vreo două ore am pierdut trenul de Anina; dacă ne mai țineți mult aici pierdem și autobuzul de la ora 6 care merge direct la Gârliște. Și-atunci s-a dus naibii toată excursia noastră! N-a fost rău să stăm aici că-i mai cald decât afară, dar acuma trebe să vă decideți cumva.

O ultimă încercare de a vorbi cu cineva la telefon, încercare eșuată, ca și zecile de încercări anterioare. Se ridică de la masă cu o riglă în mână, se duce la "Harta Republica Socialistă România" atârnată de perete, pune rigla undeva prin partea de sud-vest a țării și zice:

- Mă, dacă veți fi văzuți la sud de linia asta, dracu' vă ia, mă, nu mai scăpați! Să nu dea dracu' să vă gădesc la sud de linia asta, clar?

- Păi unde ni-s noi acuma? fac eu pe prostul.

- Aici mă, unde-i degetul meu. Și aici e Gârliște. N-aveți ce să căutați mai jos de linia asta, e clar?

- E clar! zic eu fără a-mi trăda satisfacția – totuși mai am o rugămintă la dumneavoastră. Știți, noi nu cunoaștem așa bine Oravița. Ne puteți da un soldat să ne arate drumul până la gară? Că de acolo autogara e aproape, o găsim noi.

- Da' nici să nu vă gândiți că plecați de capu' vostru de aici. Apoi, către soldat: Îi duci la autogară, auzi, nu la gară, și vezi să urce în autobuzul de Gârliște! Când te-ntorci vii să dai raportul!

- Am înțeles! Să trăiți tov. colonel!

Nici dacă se dădea alarma atomică nu ne-am fi împachetat boarfele atât de repede. În două minute l-am salutată din mers pe colonel și însoțită de soldat ne-am depărtat cât mai repede pe lungul coridor ce duce spre libertate. Deabia am ieșit din încăperea, că în urma noastră se aude telefonul sunând. Ne-a stat inima-n loc, dar picioarele continuau să mărească distanța față de biroul colonelului. Degeaba însă fiindcă din biroul său, tov. colonel a răcnit de s-a auzit în toată clădirea:

- Soldat! Soldat! Adu-i înapoi!

SFÂRȘITUL PĂRȚII A DOUA.

ȘI TOTUȘI, NE MIȘCĂM!

Rezumatul povestirilor anterioare:

Patru membri ai clubului Cristal sunt luați pe sus și duși la Comandamentul de Granicieri Oravița, fiind suspectați că vor s-o șteargă în Yugoslavia. După un interogatoriu epuizant, aceștia sunt la un pas de libertate dar un telefon neașteptat îi întoarce din drum.

Prompt, soldatul s-a întors cu fața spre noi răcnind:

- Înapoi!

Ne-am conformat și cu genunchii muiiați ne-am îndreptat spre locul de supliciu. Oricât de încet am fi dorit să mergem, capătul coridorului se apropia mai repede decât ne-am fi dorit noi. Între timp, colonelul a ieșit din birou rânjind, iar când am ajuns în dreptul său, i-a dat lui Budi buletinele noastre și ne-a zis:

- Să nu vă mai prind pe aici!

La început n-am înțeles despre ce-i vorba, dar după ce șocul a trecut, am făcut din nou stânga-mprejur și tunde-o!

Nici nu mai știu cum am ieșit din curtea Comandamentului. O fi știut soldatul parola, o fi anunțat colonelul santinele că putem pleca... cert este că în sfârșit ne-am văzut în afara zidurilor sumbre. În fața noastră se profila strada cea lungă pe care am venit. Cu siguranță următorul sfert de oră va fi tare monoton, așa încât, cititorule, ai putea lua o binemeritată pauză. Du-te la budă, spală vasele, fă ceva util, aici n-ai ce să citești nimic interesant că strada-i lungă și plictisitoare. Gândește-te că te uiți la un film și de-odată bagă ăștia publicitate...

Hmmm, văd că nu v-am convins. Ok, atunci bag și eu publicitate, pe melodia "Oprîți timpul!" interpretată de mine:

"Oprîți dricul

Mortu-ar vrea să bea un cico

Un Cico dacă ar bea

Mortul poate-ar învia!

Reclame, reclame, reclame!

PREZERVATIVE DERMATINA, FAC DIN ROMÂNIA, CHINA!"

Ciudat, la întoarcere drumul a durat mult mai puțin decât la ducere. S-a întors toată lumea? Ok, atunci putem continua...

La vreo sută de metri de gară, soldatul nu mai poate și îl întreabă pe Budi:

- N-ai cumva o țigară?

- Nu, mă, noi nu fumăm, îți dai seama că dacă am fuma am putea urca pe munți cu bagajele astea? Zău că dacă aș avea ți-am da, dar chiar n-avem, îmi pare tare rău.

Eu am auzit întrebarea și l-am întrerupt.

- Budi, ia vezi în buzunarul din dreapta jos. Desfă-l. Așa. L-ai desfăcut? Buun... găsești o pungă de nailon. Ai găsit-o? Na, acolo e un pachet de Mărășești fără filtru, de alea de Timișoara.

- Păi de când te-ai apucat tu de fumat? se miră Budi.

- Nu m-am apucat dar mereu am ceva băgau la mine pentru ciobani. Le dau băgau, capăt telemea sau lapte, ce-o fi. Da' acum nu mai găsim ciobani, așa că dă pachetu' la băiatu'.

Ce s-a mai bucurat băiatu'... Da' degeaba s-a bucurat că foc n-aveam. Însă cu puțin noroc putea să găsească un foc la autogară.

Iată-ne ajunși lângă gară, de unde am plecat cu cinci ceasuri în urmă... De aici până la autogară este o aruncătură de băț. Chiar dacă clădirea autogării a rămas ascunsă în întunericul nopții, prezența ei era foarte ușor de ghicit. Un zumzet continuu și un fum dens și

încăcios, provocat de motoarele autobuzelor ce se pregăteau de plecare. Unul dintre ele era autobuzul nostru, autobuzul care ne vă duce cât mai departe de tov. colonel, de caporal și de soldatul cu cap roșcat, de prezența căruia aproape că am uitat. Dar care o fi acela?

A fost suficient să întrebăm unul din zecile de călători ce forfoteau prin zonă, că am și aflat care este autobuzul cu pricina: era un autobuz dintre cele urâte, cu muchii drepte, ca un paralelipiped. Cred că un design mai urât nu se putea concepe. Erau însă foarte bune pentru drumurile noastre și se comportau mulțumitor pe pantele abrupte ale Munților Banatului. Ne îndreptăm deci spre autobuzul nostru cu numărul 31-CS-1451 și fără a ne lua rămas bun de la călăuza și în același timp paznicul nostru roșcat, am aruncat rucsacii într-unul din portbagaje, apoi am urcat și noi în autobuz și ne-am căutat locuri pe scaune ca să ne odihnim cât de cât după cea mai lungă noapte pe care am trăit-o vreodată.

Nici nu știu când am plecat. Probabil ațipisem. Mă uit la ceas și constat că era aproape ora șapte dimineața. Încerc să mai trag un pui de somn, fără succes. Tocmai intrăm într-o localitate. Încerc să-mi dau seama unde ne găsim, așa că privesc pe geam să văd vreun indicator, ceva. Iată o clădire mai mare, pe zidurile căreia deslușesc o tablă pe care scrie cu litere mari:

"... UNITATEA DE GRĂNICERI GRĂDINARI"

Aha, va să zică suntem la Grădinari... Pe aici am trecut cu trenul aseară... Ceeee? Iar grăniceri? Nu mai vreau grăniceri! M-am săturat!

Autobuzul avea oprire exact în dreptul Unității de Grăniceri. Coboară câțiva călători, urcă vreo două uniforme kaki. N-aveau însă treaba noastră, or fi ieșit din schimb și se duc la casele lor...

Inima și-a reluat bătăile normale, dar somnul refuza să mă ia în primire... Casc eu ochii în stânga și în dreapta, dar nu văd nimic interesant decât bezna unei nopți pe cale de a se destrăma. Era ora șapte când am intrat într-o nouă localitate, de astă dată am văzut tabla de la intrare: Ticvaniu Mare. Frumos nume, mă gândesc. De unde o fi venind numele ăsta? Ce vrea să însemne oare? În fine... oprim la Primărie... Ehe, oameni buni, de aici de lângă Primărie pornește un drum de care către satul Cârnecea... Poate e momentul să facem un salt în timp și să zburăm până-n anul 2005, tot într-o zi de toamnă. Ia dați vă rog clic [aici!](#) Ce, nu merge clicul? Ați încercat de mai multe ori și nu merge? Păi dragii mei cititori, voi chiar credeți că dai clic și gata, faci un salt peste 20 de ani?! Păi voi vă credeți în mașina timpului? N-am zis de la început că ne găsim într-un autobuz prăpădit cu numărul 31-CS-1451 ce face ruta Bozovici-Oravița-Reșița de vreo cinsprezece ani fără întrerupere și fără a se abate vreodată din drum? Ia mai lăsați-mă cu salturile voastre și citiți mai bine ce se va întâmpla în această minunată zi de sâmbătă în care ne putem bucura de libertate! Ieri n-am fi știut să apreciem acest cuvânt, însă după întâmplările de azi-noapte, am înțeles mai bine ce înseamnă libertatea.

Tot filozofând așa, se pare că am ațipit în cele din urma. M-a trezit Flavius care m-a întrebat dacă cobor sau mă întorc la Oravița? Între timp se luminase câta de ziuă, călătorii ce-au coborât în satul Gârliște s-au risipit care încotro, noi ne-am luat rucsacii în spinare și ne-am lăsat conduși de șeful Budi, care cunoștea bine locurile. Mare lucru, o luăm tot înainte că poporul sovietic! Nu te abați nici la stânga, nici la dreapta, urci pe firul apei... Treci podul (acum o iei puțin la stânga, ce-i drept), dar cotești imediat la dreapta, așa că tot înainte mergi, dar de data asta pe malul drept al apei.

La ieșirea din sat ne întâmpină o poiană luuuuungă, mărginită în stânga de munte și în dreapta de apa zgomotoasă a Gârliștei. După vreo jumătate de oră de mers, o potecă

cotește spre stânga urcând vertiginos prin pădure, alta urmează firul apei. Pe aceasta din urmă ne încadrăm noi. Poteca se îngustează și șerpuiește printre copaci... Ici-colo se văd ruinele unor construcții care probabil au găzduit cândva mori de apă, joagăre și alte mici minuni tehnice prin care țărani din partea locului au știut să valorifice forța apelor de munte...

După altă jumătate de oră de mers peisajul devine din ce în ce mai sălbatic. Poteca săpată în piatră se îngustează și ia înălțime față de albia râului. Suntem la vreo 20 de metri de apa ce curge grăbită printre pietre, copaci doborâți de furtună sau de bătrânețe... Dinspre malul opus traversează albia, la vreo 15 metri deasupra apei, o traversă metalică. Ce-o fi asta? Ne lămurește Budi:

- Prin anii cinezeci, rușii or vrut să facă un drum pe aici, dar proiectul a fost abandonat. Aici ar fi trebuit să fie un pod...

Ar fi fost un traseu trăsnet, dar poate-i mai bine că nu s-a făcut drumul. Sălbăția cheilor Gârliștei a fost astfel conservată peste decenii.

- Dacă veneam cu trenul trebuia să traversăm pe aici, mai adăugă Budi.

M-am uitat curios să văd cam ce ar fi presupus asta: brusc am devenit recunoscat nașului, caporalului, colonelului și alegerilor că n-am ajuns cu trenul la Gârliște. Traversa respectivă avea vreo 10 metri lungime dar n-avea mai mult de 30 cm lățime și nici vreo balustradă de care să te ții.

- Și cum naiba voiai să trecem cu rucsacii pe aici? I-am întrebat pe Budi.

- Eh, treceam noi cumva, m-a liniștit el.

Dar cum am fi trecut, n-a vrut să-mi destăinuie!

Ne-am continuat drumul cu Budi în frunte, urmat de Rodica și Flavius în timp ce eu asigurasem închiderea plutonului. Poteca era atât de îngustă încât nimeni nu putea trece înainte sau să rămână în urmă.

Trecem de un tunel lung de vreo 50 de metri iar la ieșirea din tunel, din nou poteca săpată în stâncă. Chiar dacă ar fi plouat, eram la adăpost, pentru că poteca era acoperită cu un tavan de piatră, care pe alocuri era destul de scund, simțind de câteva ori că l-am atins cu sacul de dormit aflat deasupra rucsacului. Atunci s-a întâmplat nenorocirea...!

- Stați! Strig eu din răspuțeri! Stați!

- Ce-ai pățit mă, strigă Budi? Stai așa, nu te mișca! Stai că venim noi! Să nu faci nicio mișcare!

Nici să fi vrut și nu mă puteam mișca. Lovisem tavanul cu rucsacul și reculul m-a aruncat spre hăul în fundul căruia curgea spumoasa Gârliște. În cădere, din reflex am încercat să mă agăț de o rădăcină ce ieșea din stâncă dar mai rău am făcut: umărul meu stâng, eroicul umăr stâng pe care-l luxasem primavăra la schi, a recidivat. O durere cumplită provocată de noua luxație mi-a paralizat partea stângă. Stăteam așa căzut în patru labe (de fapt în trei, că brațul stâng nu numai că nu-mi folosea la nimic, dar mai era și o povară dureroasă!), cu rucsacul în spate, într-un echilibru precar care oricând se putea rupe într-un mod cât se poate de neplăcut.

Între timp, în fața mea aterizează un capăt de coardă. Cu coada ochiului văd că băieții sunt pregătiți să mă asigure cu coarda, în cazul în care legea gravitației în vigoare la aceea dată vă fi pusă în aplicare. Frumoasă intenția lor, dar oare mă vor putea ține în caz că pic? Dar și mai important: mă voi putea ține de coardă cu o singură mână, având și rucsacul în spinare?!

Cu întrebările acestea fără răspuns, apuc coarda cu mâna dreaptă. Încep să dau mărunț din genunchi, înaintând câțiva centimetri. Orice mișcare provocă dureri groaznice în umărul dislocat, dar n-aveam încotro, trebuia să le dau "ignore"! Și așa, cu "pași "mici,

mergând în trei labe, ies de sub surplombă iar acolo Flavius și Budi mă iau în primire și pe mine și rucsacul! Am răsuflat cu toții ușurați! Nu, nu vă gândiți la proștii... nu ne-am ușurat pe noi de frică! Așa-i vorba când ți se ia o piatră de pe inimă și un rucsac din spinare!

Urma o etapă importantă și la fel de dureroasă pe care am parcurs-o de mai multe ori în ultimele luni. Nu era prima recidivă a luxației, aveam experiență în reducerea luxației folosindu-mă de mâna dreaptă. Am ridicat ușurel cotul stâng până la nivelul umărului, apoi am făcut câteva manevre mișcând brațul în stânga, în dreapta și de-odată, clic – am simțit cum capul humerusului s-a retras la locul lui. Doamne ajută!

Ceva mai încolo poteca se lărgea așa că am profitat să ne odihnim puțin. Și ca să uităm întâmplarea dinainte, Budi dă drumul la bancuri.

- Mă Oli, tu știi care-i diferența dintre un tip care cade de la etajul unul care cade de la etajul zece?

- Nu, zic eu, făcându-i pe plac. Știam bancul dar mai știam și ce neplăcut este să-ți taie unu' poafa de zis bancuri, zicând că-l știe.

- Care-i diferența? mă interesez eu, cu speranța că uit de umărul stâng, care continua să mă doară.

- Păi ăla care pică de la unu face așa: Buf! Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa!

Iar ăla care pică de la zece face așa: Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa! Buf!

- Ha, ha, eu făceam Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaa! Pleosc! Gâl-gâl-gâl!...

Peste câteva minute ne-am luat rucsacii în spinare și pe-aci ți-e calea! Dar nu pentru mult timp...

Pline de surprize Cheile Gârliștei. Poteca era ruptă pe o porțiune de vreo doi metri. Din fericire, un drumeț binevoitor a bătut un piton trainic în stâncă, de care am legat o bucată de coardă care ne-a ajutat să traversăm ruptura în siguranță. Evident, băieții m-au ajutat trecându-mi ei rucsacul, așa că n-au fost probleme, doar puțină pierdere de timp... Să fi trecut vreo două ore de când am coborât din autobuz... Mă uit la ceas și constat că am estimat corect: era trecut de ora 10. Poate ați observat că n-am mâncat nimic, n-am băut nimic, am tot mers. Era timpul să și ajungem odată!

Ceea ce s-a întâmplat peste numai câteva minute: am părăsit poteca urcând în stânga, prin grohotiș. La numai 20 de metri se zărea intrarea maiestuoasă în Peștera cu Apă din Cheile Gârliștei. Pe stânga, era o stâncă tocmai bună pentru întins masa, în dreapta albia unui pâraiaș prin care se scurgea un firicel neînsemnat de apă. Se vedea însă ca primăvara peștera e mult mai generoasă, scuipând cantități însemnate de apă!

Primul lucru pe care l-am făcut a fost să ne așternem o masă copioasă. În timp ce Rodica pregătea micul dejun, noi am pregătit echipamentul de care aveam nevoie la explorarea peșterii. Echipamentul de dormit, țoalele și alte fleacuri le-am urcat în „Amvon”, o formațiune carstică situată într-o sală mare la care se ajunge printr-o galerie secundară, la vreo 60-70 de metri de intrare. „Amvonul” este de fapt o stâncă înaltă de vreo 3 metri având partea superioară destul de netedă, mărginită în trei părți de pereții peșterii, suficient de mare pentru a ne așterne culcușul. Mamă, ce mi-aș fi dorit să începem cu un pui de somn... Dar șeful Budi a fost de altă părere, așa ce-am conformat.

Înainte de a ne pune pe hălpanit am construit un mic baraj pentru a capta apa ce se scurgea din peșteră. Ne va fi de folos când vom pregăti lămpile de carbid. După ce-am potolit bine, ne-am echipat, am pregătit lămpile și ne-am pierdut în adâncurile întunecate ale peșterii. Trecuse de miezul zilei...

Peștera cu Apa e o peșteră destul de mare, nu are foarte multe ramificații, în schimb prezintă multe hornuri care totdeauna țin vie speranța că urcând pe acolo ai putea descoperi

un etaj superior. Deși Budi și Rodica s-au cățărât prin câteva hornuri, etajul superior a rămas un vis neîmplinit.

În peșteră timpul trece repede. E normal, pentru că fiecare pas pe care-l faci trebuie făcut cu grijă, să nu distrugi fragilele stalactite, să nu calci prin gururi, să nu dai cu capul de tavan (oricât ar fi de vârat în casca de protecție...), să nu aluneci pe noroi, să nu dai nas în nas cu vreun liliac cu pilotul automat decuplat și câte și mai câte... Ca să nu spun că la tot pasul erai tentat să găsești nume potrivite diferitelor formațiuni carstice care împodobesc peștera. Evident, pe tot parcursul am beneficiat de prețioasele explicații ale lui Budi, singurul care a mai fost pe acolo în această viață, precizări fără de care nu știu ce ne-am fi făcut...

În fine, șeful sună retragerea. Era și timpul... o luăm noi spre ieșire, mergem cu atenție și prudență, degeaba, nu se vede gaura! Oare s-o fi luat pe o galerie de care nu știa Budi? La lumina lămpii de carbid, aveam impresia că n-am mai văzut feluritele podoabe ale galeriilor prin care mergeam... Și tocmai când mă pregăteam să întreb și eu așa, de curiozitate, cât mai este până la ieșire, hop, ne trezim că în fața noastră plouă. Acuma-i clar, în nicio galerie vizitată de noi nu a plouat. Privind mai bine, văd și niște tufe și coroana unui copac! Hopa, nici astea nu le-am văzut prin pesterea! Atunci am realizat că ajunseseam aproape de ieșire, dar fiindcă între timp se întunecase, mai ales în adâncurile cheilor, n-am băgat de seamă că eram aproape afară.

Uau! Lângă masă, într-un rucsac acoperit cu câțiva bolovani, ne așteaptă potolul. Cu o operativitate la care numai foamea cronică te poate obliga, am pus un ceaun cu patru CPF-uri pe primus, am tăiat câteva cepe, pită, așa că în 10 minute Rodica a împărțit conținutul ceaunului în cele patru blide pe care le țineam cu mâinile întinse. Unde mai pui că în paralel circula și o sticlută conținând o substanță care provoacă dilatarea vaselor sanguine. Să ne fie cu noroc! Hâc!

Mă uit la ceas, ora 6:45; îmi amintesc că azi dimineața tot 6:45 arată ceasul în autobuz... și tot atât de beznă era... Ce ți-e și cu ceasurile astea...

Strângem resturile și le asigurăm sub bolovani, ieșim câteva minute pentru ultimele pregătiri dinaintea culcării. Apoi ne cățărăm în „Amvon” unde Budi găsește un piton bătut în perete de care agață o lampă de carbid. De alt piton fixează o coardă care să ne ajute să coborâm în siguranță, la nevoi... Degeaba, dacă era vreun somnambul printre noi, nu cred că-i folosea prea mult coarda!

În timp ce ne pregătim culcușul în Amvon unde spațiul era foarte generos, Budi își laudă marfa:

- Lampa asta trebuie să lumineze până dimineața ne asigură Budi, specialistul... tocmai i-am pus un brener nou, uite ce fain luminează!

- N-o vanzi? îl excită Flavius.

- Mă, dacă fac rost de un brener la fel ca ăsta, ți-o vând. Dar nu cred că mai există așa brener bun, zău!

- Și cu cât o dai?

- Uite, 150... Ea face 200 dar eu mai am una acasă și n-am ce face cu două.

Dacă vrei îmi dai banii și peste o lună, numai să fie înainte de sărbători...

Mă vâr în sacul de dormit, trag sforile să se strângă gluga și să-mi rămână doar nasul afară. Mai schimbăm o vorba-doua, mai apuc să aud primele sforăituri... apoi mi-am adus eu însumi contribuția la vibrarea aerului... Sfor, sfor, sfor...

Ce-i asta?! Mi s-a părut sau... M-am trezit dintr-o dată, fără să-mi dau seama de ce. Urechile-mi sunt la adăpost, nu aud mai nimic... Atunci de ce m-am trezit? E liniște (excepatand sforăieturile...), e beznă (exceptând luminița lămpii de carbid...) și atunci, pentru

Dumnezeu, de ce m-am trezit? Poate de foame sau din cauza unei apăsări neplăcute la nivelul vezicii? Oricum, mi-e prea lene să cobor din amvon, să ies în ploaie... ca să nu mai pun la socoteală disconfortul de a părăsi căldura sacului de dormit, îmbrăcatul, încălțatul, apoi descălțatul și dezbrăcatul... Nu, efortul cerut e mult prea mare!

De plictiseală bag capul în sac, aprind lanterna (care o țineam lângă mine, înăuntrul sacului) și mă uit cât e ceasul. Și-atunci m-am panicat de-a binelea! Era ora 10!!! Până dimineață mai sunt vreo 10 ore!!! Cum să stau eu atâta timp captiv în sacul de dormit, fără să fac gălăgie ca să nu tulbur somnul celorlalți? Trebuie să găsesc o soluție să adorm... Dar somnul mi-a sărit, cine-ar fi zis că am avut parte de noapte albă, am umblat vreo două ore prin chei, am cutreierat pesterea? Și după numai trei ore de somn adânc sunt fresh ca niciodată... Ce înseamnă liniștea, temperatură joasă... Ce repede te poți odihni dacă ai condiții optime! Dacă dormi în „Amvon”...! Bine, bine, dar eu de ce nu mai pot dormi?! Poate ar fi totuși bine să scap de presiunea din vezica. Lene-nelene, ies din sac, îmi iau adidașii și hanoracul și cu lanterna în dinți, cobor din Amvon, îndreptându-mă spre ieșire. De cum am dat colțul și am ieșit în galeria principală rămân cu gura căscată. Incredibil! Incredibil! Incredibil! Fac stânga-mprejur și mă întorc în fugă spre Amvon, strigând în gura mare:

- Budi, Rodica, Flavius! Trezirea! Trezirea, mă! Hai, sus! Treziți-vă urgent!

-

SFÂRȘITUL PĂRȚII A TREIA.

ECUAȚIA ALEGERILOR

Rezumatul povestirilor anterioare:

Patru membrii ai clubului Cristal sunt luați pe sus și duși la Comandamentul de Granicieri Oravița, fiind suspectați că vor s-o șteargă în Yugoslavia. După un interogatoriu epuizant, aceștia sunt la un pas de libertate dar un telefon neașteptat îi întoarce din drum. În cele din urmă cei patru ajung la obiectiv și înnoptează în Peștera cu Apă din Cheile Gârliștei, însă unul dintre ei îi trezește brutal din somn...

Între timp am ajuns lângă Amvon. Strigătele mele erau amplificate de acustica sălii așa că efectele nu s-au lăsat mult timp așteptate: rând pe rând cei trei s-au foit un pic apoi, oarecum speriați, s-au ridicat în capul oaselor. Îngrijorat, Budi m-a întrebat cum am ajuns acolo.

- Simplu, i-am zis eu. Am coborât pe picioarele mele.
- Și ce s-a întâmplat de strigi așa la ora asta? Chiar, cât o fi ceasul?
- Păi e trecut de 10... zic eu...
- Bă, tu ai insomnie sau te-ai setat să fii treaz în fiecare noapte? protestează și Rodica.

- Credeam că ești pe moarte sare și Falvius cu gura!
- Bă, vouă nu vă e foame și nu vedeți că lampa lu' Budi își dă sufletul? Sculați-vă bă, că-i trecut de 10! Zece, nu douășdouă! Soarele-i de când pe cer, chiar și până-n fundul văii o ajuns deja!

Se pare că argumentele mele, dacă nu i-au convins, măcar i-au pus pe gânduri. Fără a se grăbi, cei trei au ieșit pe rând din saci și au coborât din Amvon. Neîncrezători, s-au îndreptat spre ieșire să se convingă că nu fac mișto de ei.

- Să-mi bag șurubelniță, zice Budi, cum naiba am dormit atâta? Să socotim... dacă ne-am culcat la 7 seara hai să zicem că am adormit pe la 8, acuma-i 10 dimineta

Înseamnă că am dormit patru și cu zece paișpe ore! Tu-ți dai seama, mă? Paișpe ore! Și dacă nu ne trezeai mai dormeam cine știe cât...

Din nou i-a venit rândul Rodicai să pregătească micul dejun. Asta a fost floare la ureche față de ce ne-a rezervat Budi mie și lui Flavius: să spălăm ceaulul și blidele murdărite aseară cu fasolea! Dar nu oricum, ci ecologic, fără apă caldă, fără detergenți, numai cu apă rece captată de barajul nostru improvizat la ieșirea din peșteră și cu nisip ce se găsea din belșug tot acolo. Apa era rece ca ghiața, dar frecându-le bine cu nisip, în scurt timp oalele erau ca înainte de ultima folosire: negre pe dinafară, zgâriate pe dinăuntru. Rodica s-a dovedit mulțumită așa că le-am pus la uscat pentru ca la ora prânzului să fie pregătite.

În vremea asta, Budi făcea planuri pentru ce a mai rămas din ziua de azi. Profitând de timpul frumos, vom urca deasupra peșterii unde se găsește un platou cu multe doline. Vom cerceta dacă vreo dolină ar putea fi intrarea într-un aven, așa cum se întâmplă de multe ori. În special dolinele adânci sunt susceptibile de a continua cu un aven. Explicația e simplă: dolina este o groapă în formă de pâlnie care adună apa ploilor și apa de la topirea zăpezilor. Apa strânsă în fundul dolinei își va croi drum spre adâncuri. Dacă întâlnește roci de calcar în drumul ei, cu timpul apa le va dizolva, ajutată fiind și de vegetația care se dezvoltă în dolină. Cu răbdare și tutun, drumul apei se lărgeste atât de mult încât fundul dolinei se surpă formând un aven, iar apa își continuă drumul prin galeria vreunei peșteri pe care tot ea a zămislit-o.

Există o foarte mare probabilitate ca Peștera cu Apă să fie alimentată prin una sau chiar mai multe doline aflate pe platoul de deasupra. Pentru noi era foarte tentant să căutăm vreo intrare în peșteră direct din platou. Asta ar însemna zeci de metri diferență de nivel și sute de metri de galerie, toate răsplătite cu puncte la concursul Speosport.

După ce ne-am potolit foamea, l-am urmat pe Budi care știa pe unde se poate urca spre platou. Urcușul n-a fost tocmai ușor fiindcă nu era nicio potecă, tot ce aveam de făcut era să urcăm... Peste bolovani, peste copaci căzuți, prin grohotiș și lăstăriș, nu conta pe unde, conta doar să urcăm. De nu știu câte ori am avut impresia că după un pâlc de copaci urcușul se va termina, dar am rămas numai cu impresia. De acolo urma alt suiș... Dar cum nu ni-s în Himalaya, după vreo jumătate de ora previziunile mele s-au îndeplinit și după ultimul pâlc de copaci, iată-ne pe platoul de sus. Nu mică mi-a fost mirarea să constat că platoul e mărginit de o șosea, șoseaua Reșița - Anina.

Vremea era excelentă iar soarele care strălucea nestingherit în înaltul cerului, nu era nici dințos dar nici nu ne încălzea peste măsură. Într-un cuvânt, era ok. Am pornit într-o plimbare, încercând să dibuim locul care se găsea deasupra peșterii. Și acolo, dar și prin alte părți, era plin de doline. Unele mai mici, altele mai mari. Găsim o dolină mare, promițătoare, vorba lui Budi. Avea diametrul superior de vreo 100 de metri. Poate nu chiar 100, dar 50 avea sigur! Coborâm în fundul dolinei, care era și adâncă tot de vreo 100 de metri sau măcar de 50... Condițiile de a se forma un aven erau îndeplinite. Îmi închipui că primăvara când se topesc zăpezile pe aici se infiltrează mii de metri cubi de apă! Locul se recunoaște ușor pentru că e acoperit cu lemne, bolovani, tot ce aduce apa.

- Hai să sărim aici, zice Budi. Așa am găsit avenul din Crângul Turcului. Am fost vreo zece și am sărit pe rând până când Zmeu era să pice în aven. Noroc că-i mare și n-a încăput!

Eu n-am participat la sărituri din cauza umărului. Probabil că lipsa tonajului meu a decis ca fundul dolinei să nu se surpe iar intrarea în vreun aven să fie amânată pentru o dată ce se va anunța ulterior.

Ne-am lăsat păgubași, am urcat 100 de metri (la urcuș sigur erau 100!) și am admirat încă odată frumusețea de dolină pe care tocmai am părăsit-o.

- Să țineti minte locul ăsta zice Budi. Peste câteva milioane de ani, aici sigur va fi un aven. Poate într-o altă viață avem mai mult noroc...

Ne întindem oasele pe iarba uscată dar încă verde pe alocuri. Închidem ochii să-i ferim de razele agresive ale soarelui care vor cu tot dinadinsul să ne orbească. Ascultam vântul ce sufla gingaș peste platou, printre frunzele tufelor răsfirate peste tot... Păsărele vesele anunță suratelor prezența noastră, fără teama că li s-ar putea întâmpla ceva, numai așa, să se laude cu spiritul lor de observație!

Lâncezim așa vreo 10 minute, apoi, cu părere de rău o luăm la vale. Vorba aceea: pauza s-a terminat, scufundarea!

În timp ce Rodica se pune pe gătit, noi adunăm echipamentul, curățăm lămpile de carbid și mai aruncăm o ultimă privire asupra datelor culese la cartare.

Prânzul e repede gata pentru că prin gătit se înțelege amestecarea a doua conserve mari de tocană de legume cu o conservă de carne de vită din China. Răsfăț, ce mai! Bucătăreasa Rodica trebuia doar să amestece măglăvaisul în ceaul pus pe primus. Pentru deschiderea conservelor și aprinderea primusului avea la dispoziție trei ajutoare de bucătar gata să se afirme!

După ce ne-am lins pe degete de bună ce era mâncarea, iaca apare și un plic cu Supco (supă concentrată). Nu strică să diluăm tocana cu ceva lichide! Am umplut ceaul cu apă peste resturile de tocană, am lăsat-o să fiarbă și apoi am turnat plicul în apă clocotită. În 10 minute supa a fost gata și în numai 2 minute a și dispărut pentru totdeauna prin întortocheata cale ce unește intrarea și ieșirea aparatului digestiv!

Pe la ora cinci am luat-o din loc făcând cale-ntoarsă. La întoarcere drumul a fost fără istoric, am trecut cu bine și de poteca ruptă și de surplomba care era să mă trimită ieri la scăldat... Se înserase de-a binelea când am ajuns în lunga poiană ce desparte cheile Gârliștei de satul Gârliște. Acolo dăm de o babă care coborâse de la gară. Aflu că din gară până-n sat faci vreo oră jumate dacă cunoști drumul și toate scurtăturile. Dar în sens invers, din sat spre gară urci câteva sute de metri așa că faci dublu! Și după atâta efort riști să mai și pierzi trenul!

- Ce-i cu ruinele astea pe aici o întreb pe babă?

- Păi acu 200 de ani, satul aici o fost, da' odată or venit turcii și or dat foc satului.

De aceea locului ăstuia îi zice Periș, că aici or pierit mulți oameni atunci.

- Da' de ce or dat foc satului? Îs io curios.

- Păi de un' să știu că n-am fost născută pe atunci. Ce, așa babă mi-s, de 200 de ani? s-a distrat băbuța...

Am mai mers noi în tăcere, când îmi aduc aminte de alegeri.

- Da' la vot ați fost?

- Am fost, zice baba, prima am votat!

- Păi și noi mergem acum să votăm da' nu știm pe cine.

- Păi ce contează că tot Ghițuleasca o să iasă, că aialaltă îi pusă numai așa, să nu zici că n-ai avut de unde alege. Mi-e tot una care iasă, că-i tot un drac! zice baba. Ba nu, drăcoaică! se corectează ea râzând.

Ajunși în sat, ne-a arătat unde-i școala, că acolo trebuie să mergem la vot. Tot la școală vine și autobuzul care merge la Reșița.

- La ora opt jumate vine dar nu sta mult, pleacă imediat.

Spusele babei au confirmat ceea ce noi știam deja, dar e bine să mai întreb pentru a evita orice surpriză...

La intrarea în secția de votare stătea un milițian și un soldat. Când ne-or văzut așa echipați s-au uitat la noi ca la urs. Dar n-or zis nimica. Dacă ei n-or zis nimica, n-am zis nici noi nimica. Am lăsat bagajele la intrare și cu buletinele în mână ne îndreptăm spre o masă unde o tanti tricota ciorapi. Când ne-a văzut a căscat ochii mari, și-a lăsat lucrul din mână holbându-se la noi, apoi a întrebat:

- Dumneavoastră?
- Am venit să votăm, am explicat eu.
- Dar locuiți în Gârliște? s-a arătat tovarășa mirată.
- Nu, la Timișoara, dar am venit să votăm, că așa ce cere, nu?
- Da, da, sigur... Dați-mi vă rog adevărurile de la secția din Timișoara.
- Păi n-avem, că s-or dat numai de ieri, da' noi am plecat de alaltăieri.
- Păi stați să vedem... atunci nu puteți vota, vă trebe adevăruri, uite cum e asta, fără asta nu se poate o ținea tovarășa pe a ei...
- Cum să nu, în cazuri speciale cum e al nostru, putem vota și fără adevăruri, zic eu, având lecția bine învățată. La art 12 litera d, așa zice. Numa' că trebe să cereți aprobare de la șeful secției de votare.

Între timp, milițianul care o fi auzit discuția intră și se face remarcat:

- Ai probleme, Dodă?
- Păi uite copiii ăștia vor să voteze și ei, că... na așa și trebuie, nu? Gheorghe, ia dă tu o fugă până la tov. secretara să vină iute că trebe să dea aprobarea, asta e treaba ei, nu?
- Mă duc zise milițianul, că și-așa am treabă la Vasile. Las' c-o trimet io imediat, zice milițianul și dispăre la fel de discret cum a apărut.

Până să vină tov. secretară, mai schimbăm o vorba-doua, cum e la oraș, ce se dă, ce nu se dă, ce mai aduc sârbii, ce mai cumpără sârbii...

- Da' voi acum pe cine o să votați e curioasă Doda?
- Chiar că nu știm. Noi am auzit că-s două tovarășe, da' zău că nu știm care-i a mai bună. Că noi pă a mai bună am vota-o, se-nțelege.
- Păi vă zic eu... dacă tot ați întrebat, votați-o pe tov. Ghițulescu Maria. Că și aialaltă Morăriță n-ar fi rea, da' io așa zic că oricum iese Ghițuleasca. Păi voi votați cum vreți voi, eu v-am zis numa' așa părerea mea!

Iaca apare și tov. secretară. Era tare fericită că ne poate fi de folos. A dat vreo două telefoane, apoi ne-a dat buletinele de vot și ne-a întrebat:

- Știți cu cine să votați, este?

Am intrat pe rând în cabina de votare. Într-un minut am votat toți patru. Tocmai când am terminat se aude autobuzul. Ce noroc, dom'le!

Ne luăm în grabă rucsacii și îi depunem în cala autobuzului. Nu era ăla cu care am venit ieri, ăsta avea alt număr... Suim în autobuz, ne găsim locuri bune de cucăit, că vom face vreo oră jumate până la Reșița... Apare și milițianul care stă de vorbă cu șoferul ce n-avea chef să plece mai departe. Păi nici noi nu eram stresați că trenul era pe la 4 dimineața și ce mi-e dacă pierdem timpul în autobuz la Gârliște sau în gară la Reșița... Iese și tov. secretară și strigă către Gheorghe:

- Nu mai lași pe nimeni să intre. Gata, ne punem pe numărare. Cine n-o venit până acum să nici nu mai vină! Apoi către șofer:
- Mă loane, mai stai și tu să numărăm voturile și o trimit pe Doda cu ele la Reșița, că ea are unde să steie până mâine. Imediat ni-s gata, ai să vezi.
- Aștept, că și io mi-s curios cine o să câștige, zice Ion.

Deodată iese milițianul și îl întreabă pe șofer:

- loane, oamenii ăia cu ranițele or urcat, mă?
- Da, îs sus, zice Ion.

- Zi-i mă la unu' să vină cu mine.

Nu era ce mi-am dorit să aud, dar atâta timp cât eram deasupra riglei de pe hartă chiar că n-aveam de ce să-mi fac griji. Așa că m-am oferit voluntar să văd ce s-a mai întâmplat. Mă duce Gheorghe în secția de votare unde tovele tocmai terminaseră de numărat voturile și acum calculau procentele!

- Păi bine mă băieți, ne-ați lăsat nouă buletinele voastre... nu mai aveți nevoie de ele? A făcut haz cea numită Doda.

- Mulțam frumos, zic eu, mereu le uităm pe undeva. Bine că n-o plecat autobuzul zic eu... ăsta da, noroc!

Revin în autobuz și împart buletinele... Peste câteva minute urcă și Doda cu un dosar. Se pune lângă noi, deși autobuzul era aproape gol.

- V-am zis eu că iese Ghițueasca! s-a lăudat ea. O avut peste 80 la sută din voturi, normal! Da' să știți că și Morăriță a avut aproape 50 la sută, că nu-i fată rea nici ea, da' mă-nțelegeți...

Întunericul din autobuz m-a scutit să-mi ascund zâmbetul... Așa era cu raportările astea, nu conta dacă matematica era de altă părere! Părerea Partidului contează!

Am ajuns la Reșița, am mai făcut o noapte albă în Gara de Sud, apoi trenul ne-a adus în bune condițiuni până la Timișoara. Începuse o nouă zi, o nouă săptămână...

Anii au trecut. Peste vreo doi ani Rodica a făcut practica în producție chiar la Oficiul de Calcul Electrotimiș... apoi s-a dus la Deva de unde era ea și s-a măritat, dar nu cu Zmeu...

Flavius a terminat construcțiile și spre bucuria lui a prins un post la construirea barajului de pe Cerna de la km. 7. De câte ori mergeam la Herculane ne întâlneam și mergeam la bere ca să pierd rapidul și să iau personalul de la 1:13. Era foarte entuziast la început, cu timpul însă mi-a zis că abia așteaptă să plece de acolo, să nu mai audă în viața lui de Herculane...

Budi continua să conducă locomotiva Fabricii de Zahăr dar după '89 a plecat în Olanda. Din când în când mai dă pe acasă și dacă se întâmplă să ne întâlnim mă-ntreabă de colegii noștri de la Cristal...

De tov. colonel, de caporal și de soldați nu mai știu nimic din aceea noapte de pomină. Or fi trecuți în rezervă și dacă n-or murit, mai trăiesc și astăzi pe lângă nevestele lor.

Totuși, din când în când văd că... se deschide o ușă din spatele căreia apare un cap roșcat care mă fixează cu privirea și-mi spune răstit:

- Tu!

Atunci mă trezesc și mă uit la ceas să văd cât mai e până se face ziuă...

Cât despre umărul meu, i-am pus gând rău: eram foarte hotărât să pun capăt terorii la care mă supunea afurisitul de umăr. Am calculat eu că dacă mă duc la doctor și mi-l pune în ghips, tocmai bine îmi va scoate ghipsul și voi putea urca la Podragu de Revelion. M-am prezentat la profesorul Șora, i-am spus care-i baiul și l-am întrebat dacă musai trebuie pus în ghips.

- Da' de unde, n-are rost să ți-l punem în ghips, zice doctorul. În ghips se pune după prima luxație, dar în cazul tău dacă zici că nici nu mai știi de câte ori a ieșit, trebuie operat. Uite, la tine iese așa ușor ca la ăsta, zice el, întorcându-se spre un schelet ce-l străjuia credincios din spatele biroului. Și cu o mișcare simplă i-a scos brațul stâng și l-a întins cu humerusul spre mine: vezi, așa ușor iese și la tine, pentru că și tu ai cartilagiile ferfeliță ca și ăsta!

- Bine, și în cât timp mă pot folosi de umăr după operație?

- Păi abia atunci ți-l pun șase săptămâni în ghips, pe urmă vreo două luni recuperare... la primăvară!

Am căzut pe gânduri... Revelionul părea compromis așa că trebuia să mă decid repede.

- Și după recuperare voi putea face alpinism?
  - Oooo, asta nu, alpinism nu mai poți face niciodată cu umărul ăsta, a fost verdictul dur al doctorului.
  - Păi atunci vin la operație după ce mă-ntorc din Făgăraș, după Anul Nou, mă decid eu.
  - Oricând vii, te bag la operație. Dar să știi că se face anestezie generală, că trebuie scoasă o bucată de coastă cu care se reface cartilagiul de la umăr, m-a încurajat profesorul.
- Din diverse motive, anul acela n-am mai urcat la Podragu. Dacă n-am urcat, nici n-am coborât, și dacă n-am coborât, nici la operație n-am mai fost. Începusem să înțeleg în ce fel puteam evita luxația, așa că am început să am grijă să evit anumite mișcări, să nu ridic cotul deasupra umărului, să nu fac mișcări bruște, mișcări ample, iar efectul nu a întârziat: luxațiile s-au rărit. Tocmai au trecut 10 ani de la ultima. Sper ca aceea să fi fost cea din urmă!

Asta a fost povestea celor patru buletine. Am recitit-o și m-am mirat și eu câte se pot întâmpla într-un singur weekend! Atât de multe încât povestea a ieșit cam lungă și mă tem că nimeni în afară de mine nu-i atât de fraier s-o citească de la cap la coadă.

Dacă totuși s-o fi găsit vreunul, îmi cer scuze că l-am reținut atâta timp în fotoliul confortabil. Decât să-și fi pierdut timpul în felul ăsta, mai bine ar fi dat o raită cu rucsacul în spate prin Gârliște, sau orice alt loc din munții ăștia ce ne pot fi parteneri sinceri și devotați. Acum faptul e consumat, dar peste câteva zile este iar weekend. Și cine știe, poate, poate că-ntr-o bună zi ne vom întâlni cu toții pe coclauri!

KONEC FILMA